

חיי שרה (238)

היה צריך לעקור מגוריו ממקום למקום. כשבאו אליו אנשים להתלונן על צרותיהם, שהיו גם צרותיו, היו מתרפאים מהעידוד שנתן להם ומהשמחה התמידית בה היה שרוי. וזאת מעידה התורה: "וה' בָּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל" גם אחר פטירתה הפתאומית של שרה, ובנו יחידו שרוי בבית בלי שידוך באופק, בכל זאת היה בשמחה והרגיש שברוך ה' לא חסר לו כלום, וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד (ברכות ס:). וזה היתה המרגלית הטובה שהיתה תלויה בצוארו של אברהם.

ספר "ילקוט מאיר לרעהו"

מדוע ביקש אליעזר את רבקה בחסד ואמת ולא בדין? וְעַתָּה אִם יִשְׁכַּם עֲשִׂים חֶסֶד וְאֶמֶת אֶת אֲדֹנָי הַגִּידוּ לִי וְאִם לֹא הַגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה עַל יָמִין אוּ עַל שְׂמָאל (כד. מט) צריך ביאור, איך מציע אליעזר למשפחת רבקה את האפשרות לומר לא, הלא מכל דבריו ניכר בבירור שמהשם יצא הדבר? עוד קשה איזה חסד ואמת הם עושים, כאילו הוא זקוק לחמלתם, והלא ממהלך הדברים עצמם ניכר בבירור שהדבר מכוון משמים, כפי שהם עצמם, למרות שהיו רשעים ועובדי עבודה זרה הכירו ואמרו מיד?

הסביר הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: שאליעזר ידע היטב את כוחות נפש האדם, שיתכן שהאדם יראה בעיניו השגחה פרטית, ויתפעל ויתפעם וידבר כמאמין גדול, אולם אם אינו שולט על יצרו הרע ולא נוטע בקרבו את בקשת האמת, יכול הרושם לפוג במהירות, לכן לא הסתפק בסיפור פרטי ההשגחה שהביאוהו להחליט שרבקה היא האשה המיועדת משמים לאשת יצחק, אלא צריך לזה בקשת תחנונים לחסד מצידם. ואכן, כך היה, שלמרות שהסכימו כולם ואמרו פה אחד: "מה יצא הדבר", רצה בתואל לחזור בו ולמחרת גם לבן ואמו החלו לגמגם ולפקפק: "תשב הנערה עמנו ימים או עשור, נשאלה את פיה", וכל הניסים שראו בהתהוות השידוך ובמיתתו המשונה של בתואל לא הועילו כלום. ספר "לחתך עליון"

מכאן שמודים על בשורה טובה, גם על דרך הטבע וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אַבְרָהָם אֶת דְּבָרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה לָהּ (כד. נב) פרש"י: מכאן שמודים על בשורה טובה. מקשים העולם, למה לא כתב רש"י לעיל בפסוק "ויקוד האיש וישתחו לה" (כו) ונראה כי לעיל היה הנס גלוי, שהרי באותו רגע שכילה לדבר פגש את רבקה, והכל התנהל כפיו אבל רש"י רצה להשמיענו שאפילו על בשורה

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מְאֹה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעֵי שָׁנִים שָׁנִי חַיֵּי שָׂרָה (כג. א)

יש להבין מהו כפל לשון "וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה", "שָׁנִים שָׁנִי חַיֵּי שָׂרָה"? בספר "שבות יהודה" ביאר, אמרו חז"ל שע"י בשורת העקידה פרחתה נשמתה של שרה ומתה, והנה לפי"ז יעלה על דעתנו לומר שמתה שרה אמנו קודם זמנה ולא השלימה שנותיה הקצובים לה, והרי הקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחודש לחודש? לזה חזרה התורה ואמרה, והוא מה שדרשו חז"ל במדרש על שרה אמנו את הפסוק "יודע ה' ימי תמימים" כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימות, לומר, שלא נחסר משנותיה כלום, וגם לולי בשורת העקידה היתה מתה שרה מאותה שעה. ונראה לפי"ז לתרץ מה ששואלים איך מתה שרה ע"י בשורת העקידה הרי שלוחי מצוה אינם נזוקים, וכיון שאברהם היה בשליחות הקב"ה לעשות מצוה איך נגרם לו מזה נזק ומתה אשתו? ולפי הנ"ל מיושב היטב דבאמת הגיע זמנה למות, אלא הקב"ה גלגל שע"י מצות העקידה מתה. אבל לא שמעשה העקידה גרם לה למות. ומצאתי שכן תירץ בספר "טעמא דקרא"

ספר "אוצרות התורה"

וּמָמַת שָׂרָה בְּקִרְיַת אֶרְבֶּעַ: (כג. ב) כתב בעל ה"חתם סופר": הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, ומיתתה של שרה היתה מידה כנגד מידה. שרה צחקה על דברי האמת ששמעה מהמלאך על הולדת יצחק וחשבה שהטעה אותה בבשורה זו ולא האמינה. כך גם מלאך המוות, השטן הטעה אותה בבשורת מיתת יצחק, וכיוון שהאמינה לדברי שקר אלו נענשה ומתה מחמת זה.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמֵים וְה' בָּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל" (כד. א) הגמרא (ב"ב טז. ב) מפרשת מהו 'בכל'? רבי שמעון בן יוחי אומר, אבן טובה היתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו, שכל הרואה אותו מיד מתרפה. אברהם אבינו בעצמו היה מרגלית הטובה שריפאה את כל החולים. פעמים רבות רואים שכשאנשים שבורים נפגשים עם יהודי אחר שגם הוא סובל צרות ויסורים אך עם זאת מפגין שמחה, הרי שזה משפיע עליהם לטובה. כך היה אצל אברהם אבינו, שסבל לאורך כל ימיו ובכל אופן היה שמח. אם היה נכנס אליו אדם שהתקשה בשידוכים, הרי גם אברהם התקשה בכך, אם היה נכנס אחד שמתה עליו אשת נעוריו, הרי גם אשתו של אברהם נפטרה בפתאומיות, וכן אחד שאין לו ילדים, או אחד שתמיד

טובה שהוא מדרכי הטבע, כמו שהיה כאן שלבן
ובתואל הסכימו על השידוך והיה נראה דבר טבעי,
שרוצים להשתדך עם אברהם, אף על פי כן צריכים
להודות לה'.

ספר "עלים לתרופה"

ותקח הצעיה ותתקס (כד. סה)

ברש"י לשון ותתפעל כמו ותקבר ותשבר, הכונה כי
בחיי האשה ישנם שלושה זמנים: (1) זמן הנשואין, (2)
זמן הלידה, (3) זמן האחרון זה יום המיתה, והכתוב
מספר בצדקותה של רבקה שיום חופתה היה אצלה יום
דין וחשבון, כמו יום האחרון של החיים יום של ותקבר
ותשבר, וזה שרמזו רש"י בלשונו הקדוש, ותתפעל היינו
רבקה התפעלה מן יום החופה שלה, לא פחות מאשר מן
היום של ותקבר ותשבר.

ספר "לקוטי בתר לקוטי"

הענוה מגיעה מהיראה

ויקברו אתו יצחק וישמעאל בְּנָיו. (כה. ט)

וברש"י: מכאן שעשה ישמעאל תשובה והולך את
יצחק לפניו, והיא שיבה טובה שנאמר לאברהם.
ישמעאל נתן ליצחק ללכת לפניו, אמר לו: בבקשה, לך
קודם... ומכאן רואים שעשה תשובה. מה הראיה שעשה
תשובה, אולי רק היה נימוסי?

התירוץ הוא, באגרת הרמב"ן כתוב שמענוה מגיעה
יראה. ענוה אינה נימוסיות גרידא, אלא היא פרי עבודת
המידות שמובילה ליראה. לכן, אם התורה מציינת דהיה
עניו, בידוע שעבד על מידותיו, ובודאי גם הגיע למידת
היראה ולתשובה, כי נימוסים בעלמא אינם מביאים
לענוה.

ספר "יחי ראובן"

גאולת ישראל כשישמעאל יפול

על פְּנֵי כָּל אֶחָיו נָפֵל (כח. יח)

כתב בעל הטורים: **"על פְּנֵי כָּל אֶחָיו נָפֵל"**, סמך ל"אלה
תולדות יצחק בן אברהם" לומר: כשיפול ישמעאל
באחרית הימים אז יצמח בן דוד שהוא מתולדות יצחק.
ושמעתי מרבי מיכל יהודה ליפקוביץ, שדברים אלו של
הבעל הטורים, מכוונים לדורנו.

והוסיף ואמר, כי הנה במאמר המפורסם של רב אלחנן
וסרמן הי"ד הנקרא **"עקבתא דמשיחא"**, הביא מ"החפץ
חיים" בשם הזוהק הקדוש, **שבעקבתא דמשיחא** גזירת
חרב תתחלף בגזירת עניות, ואין הכונה עניות כפשוטו
אצל האנשים מן השורה, שמחירי המצרכים בחנויות
יהיו גבוהים ולא יהיה כסף לקנות, אלא שהגבירים
הגדולים ירדו מנכסיהם. ובאמת, אם היה שכל
בקודקודם, היו תורמים את הכסף לשיבות לפני הנפילה
הקשה. וסיים הרב מיכל יהודה, כי זמננו הוא זמן הראוי
לגאולה וצריכים רק להיזהר שלא לקלקל.

ספר "ומתוך האור"

הלכה: מעלה גדולה בנתינת צדקה

כתב השו"ע (יו"ד סי' רמ"ט ס"ו) שמונה מעלות יש בצדקה
זו למעלה מזו, ובס"ו? כתב מעלה הגדולה שאין למעלה
ממנה המחזיק ביד ישראל המך ונותן לו מתנה או
הלואה או שעושה שותפות או ממציא לו מלאכה כדי
לחזק ידו שלא יצטרך לבריות ולא ישאל, ועל זה נאמר:
"והחזקת בו", בפסקים ותשובות (אות יא) כתב: והטעם
שהוא מעלה הגדולה ביותר, כיון שבאופן זה אין
המקבל מתבייש כלל, שהרי אין אדם מתבייש לקבל
הלואה, לעשות שותפות, לעשות מלאכה להשתכר בה,
(ובכלל זה אם שוכרו לצורך עצמו כדי שלא יצטרך
לבריות). ואף קבלת מתנה אינה בושה, כיון שעדיין לא
העני לגמרי אינו מתבייש בזה, שכן דרך אוהבים ליתן
דורונות דרך ידידות. **ספר "פסקים ותשובות"**

**פתגם: כשאדם מרמה את עצמו הוא המפסיד ואין בכלל
מנצחים.** **ספר "שמחלה"**

חקירה: רצועות תפילין

חלק מהתפילין, או דין נפרד (צפנת פענח כללי התורה
והמצוות ח"ב ד"ה רצועות של תפילין מ: דין נפרד)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

**סיפור: לכף זכות: רבי זלמן מולוז'ין נכנס בערב שבת
לטבול במקווה, יצא ולא מצא את כותנתו, כי נגנבה,
חזר לביתו בלי הכותנת. היכן כותנתך? תמהה אשתו.
עני אחד בבית המרחץ החליף את כותנתי בכותנתו.
היכן, איפוא, כותנתו של אותו עני? אותו עני, השיב רבי
זלמן, שכח ולא השאיר לי את כותנתו.
ספר "חוד וחלק" חלק א' (דף קסח)**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן
רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא,
סשא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס
חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן
מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז,
אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, רבקה בת
ליזה, ריש'רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא,
חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה,
חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת
מרטין היימה שמחה. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת
חשמה. זרע של קיימא לבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי
מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת
ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה.
מוריס משה בן מרי מרים.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון

www.kollel-aixlesbains.fr